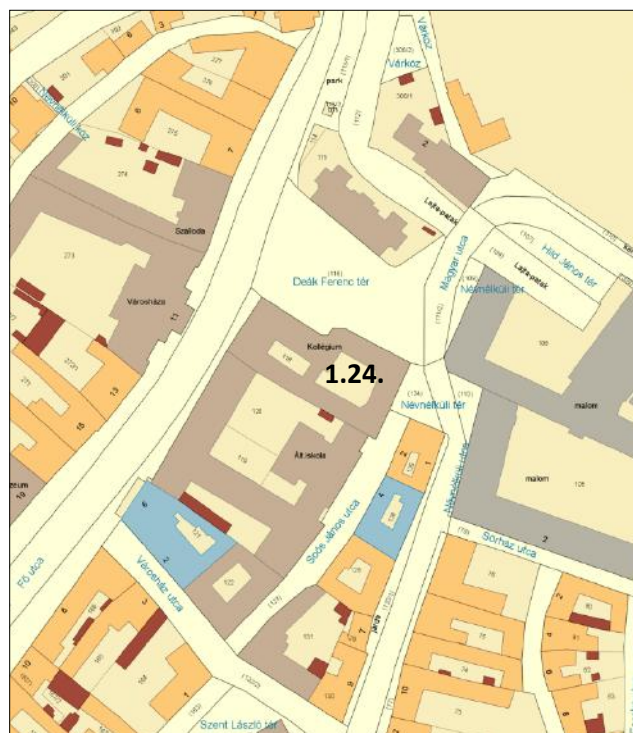

1.24. Habsburg-ház

Cím	Mosonmagyaróvár, Fő utca 2.
Helyrajzi szám	118
GPS koordináták	47° 52' 43" N 17° 16' 17" E
Törzsszám	3109
Nyilv. azonosító	4526
Eredeti funkció	Polgárház
Jelenlegi funkció	Piarista rendház, iskolai konyha, ebédlő
Építés ideje	XVII. század
Tervező	
Stílus	Barokk
Adatfelvétel ideje	2021. 11. 27.

1.24. Habsburg-ház

1.24. Habsburg-ház

A műemlék leírása

Utcasorban álló, egyemeletes, összetett alaprajzú épület. Ablakai egyenes záródásúak, a földszintiek kisebb méretűek. Falai a legtöbb homlokzati szakaszon sávozottak. A főhomlokzat a földszinten $(6+K+1)+1+6$ nyílásritmusú, az emeleten $(6+2+1)+1+1+1+8$ tengelyes. A főhomlokzat jobb széle hátralép a homlokzat síkjától, az átkötő szakasz emeleti részén 2 nagyméretű, kosáríves záródású, beüvegezett árkád nyílik. A kőkeretes kapu szegmensíves záródású, mögötte a belső udvarra vezető kocsi-áthajtó húzódik, felette két konzolon nyugvó zárterkély látható, amelyet timpanon zár le. A főhomlokzat jobb sarkának emeletén rézsút állított, két konzolon nyugvó, mindhárom oldalán 1-1 ablakkal ellátott zárterkély látható. A bal oldali oldalhomlokzat a földszinten $5+1$, az emeleten $5+2$ osztású, itt csak a homlokzat jobb oldali része sávozott. A jobb oldali oldalhomlokzat a földszinten $3+K+3$, az emeleten 9 tengelyes. A kapu kőkeretes, kosáríves záródású.

A belső udvar két téglalap alakú részből áll, a kisebb udvar főszárny felőli oldalán 6 pilléren nyugvó, kosáríves árkádokkal ellátott tornác húzódik, amely mögött $A+4+A+A+A$ a nyílásritmus, az emeleten 5 ablak nyílik. A nagyobb udvar főszárny felőli oldalán 5 pilléren nyugvó kosáríves árkádokkal ellátott tornác látható, amely mögött $A+A+K+A+1+A$ az osztás, itt nyílik a kocsi-áthajtónak az udvar felé eső szegmensíves kapuja is; az emeleten 4 ablakot alakítottak ki. A kisebb és nagyobb udvar tornácszakaszait egy 4 pilléren nyugvó, kosáríves árkádokkal ellátott tornácszakasz köti össze, amely mögött 1 ablak nyílik.

A balszárny udvari oldala a földszinten $3+K$, az emeleten $1+3+1$ tengelyes, a földszinten kőkeretes, kosáríves záródású kapu látható. A jobb oldali szárny udvari oldalának földszintjén kosáríves záródású kapualj nyílik, az emeleten 2 ablakot helyeztek el. A hátsó szárny udvari homlokzata a földszinten $A+1+A+4+A+A+1+A+2+A+2$ nyílásritmusú, az emeleten $5+1+6$ tengelyes. A két udvart az emeleti részen egy függőfolyosó választja el egymástól, amely egykor nyitott volt, a kőbábs mellvéd napjainkban is látható. A házban a földszinti helyiségek boltozatos kialakításúak, az emeleten síkmennyezetesek. Az épület egy része alatt pince húzódik. A Fő utca felőli rész XVII. századi. A sarokerkély alatti pincerészből egy keskeny folyosó vezet egy kővel bélelt kúthoz, mely talán középkori eredetű. A bal oldali második udvar épületei eredetileg földszintesek voltak, az emeletráépítés és a Soós János utcai rész az 1920-as években készült.

A műemlék története

A XVII. század első felében épült polgárházat a város megvásárolta és raktárnak használta (Proviant-Haus). 1703-ban költözött ide a magyaróvári uradalom kormányzója és vele az uradalom hivatalai. A beszállóházként is funkcionáló épület nevezetes vendégei voltak: a napóleoni háborúkat lezáró béke előkészítésére Magyaróvárra érkező Champagny francia külügyminiszter, Metternich osztrák követ (1809), V. Ferdinánd császár és király (1839), gróf Széchenyi István (1847. október), Jellasich horvát bán (1848. október) és Kossuth Lajos 1848. október 23-án, amikor toborzó körútján az erkélyről beszélt a nemzetörökhöz és az érdeklődő lakosokhoz. Ennek az eseménynek az emlékére készült az az emléktábla, amelyet az épület erkélyén helyeztek el 1948. március 15-én.

1.24. Habsburg-ház

A több fázisban épült házat az 1920-as években ismét bővítették, a bal oldali második udvar eredetileg földszintes épületeire emeletet húztak, amikor Habsburg Frigyes főherceg itt rendezte be rezidenciáját. A Habsburg-házat a II. világháborúban kifosztották, majd kollégiumok működtek benne. 1994-ben a szomszédos épületben lévő keresztény iskolát ismét a piarista rend vette át, s az ott tanító szerzetesek itt rendezték be rendházukat. 2002-ben a veszprémi piarista rendházért cserébe megkapták az épületet. 2004-2006-ban egy PHARE pályázaton nyert pénzből felújították, s az egyik szárnyban megnyílt a Főherceg Vendégház. Mivel a fejlesztés nem hozta meg a várt hasznot, öt év múlva az emeleten alakították ki a piarista rendházat, és az iskola szorító helyiséggondjainak enyhítésére konyhát, ebédlőt, műhelyt, szolgálattelakást hoztak létre az épületben.

A műemlék állapota

Távlati tervek szerint a piarista iskolát (Fő utca 4.) a Városház utcában működő levéltár helyiségeivel bővítik, és a Habsburg-házzal immár négy utcára, térre néző épülettömböt felújítják, korszerűsítik. Ez minden bizonnyal érinti a Habsburg-házat is.

Archív fényképek

Forrásmunkák

1. Uzsoki András: Mosonmagyaróvár. Sopron, 1958. 35. old.
2. Thullner István: Események és városkép (1713-1849). In: Mosonmagyaróvár. Szerk.: Tuba László. Feketeerdő, 2018., Mosonvármegye Kiadó. 142. old.
3. Virág Zsolt: Magyar kastélylexikon. 9. köt. Győr-Moson-Sopron megye kastélyai és kúriái. Bp., 2007., Fo-Rom Invest. 165-169. old.
4. Képek forrása: Dimény Luca, Bella Sándor, archív képek Ferencz Tibor, Bella Sándor.